

A VÍG ALBÁN

A cukrász kinn állt a boltja ajtajában. Fehér kötényben, gyapjas fekete kobakján pindurka fehér sapkával, mintha egy tojáshéjat vágta volna félbe. Maga a cukrászda, üvegből és alumínium lemezekből, olyan volt, mint a többi. Feljönnek ezek az albánok, futott át Losonczy agyán, lecövekelnek valamilyen forgalmas helyen, s órák alatt összeütik ezeket a hajszálra egyforma montázshodályokat, melyekben elfér a műhely, a lakás és hat-nyolc asztallal a cukrászda is. De ez azért mégis más volt, mint a többi. Nem az üveges doboz, amelyből a vaníliapótló émelyítő illata áradt recsegő zenezóval. A kies környezet tette meghitté és barátságossá. Az, hogy lombos fák alatt állt a park szélén, mint valami csendes szigeten.

— Tessék parancsolni! — hajlongott előtte, hátrafelé sasszézva készségesen a cukrász. — Talán ehhez az asztalhoz!

De hát máshova nem is ülhetett, mert a többi asztal foglalt volt. Lányok és fiúk bújtak össze a csöppnyi asztalkákon áthajolva. Némelyek csókolóztak, mámorosan szorongatták egymást, rá se hederítettek Losonczyra. Előhúzta zsebóráját, fél tíz múlt öt perccel.

— Talán két óra múlva tessék érdeklődni — mondta udvariatlan közönnyel a főorvos, és ő megpróbált átnézni a vállá fölött, hátha megpillantja még Annát, s legalább a tekintetével inthet neki, hogy ne féljen. De csak fehérbe öltözött kísérteties alakokat látott, a szájukat is eltakaró gézzel, mintha a Ku-Klux-Klan tartott volna odabenn sürgős összejövetelt.

— Ja igen! — nézett fel, mert a cukrász mosolyogva várta a rendelést. De mit kérhet az ember ilyen helyen? Az üvegszekrényben glédába rakva krémek és habok kocsonyásra dermedt négyszögei sorakoztak, diószelet és gusztustalanul barnára sikerült tolófánk úszott valamilyen gyanúsan híg cukoroldatban. Odébb egy üvegharang alatt halk zúgással méregzöld gejzir bugyogott szüntelenül.

— Abból egy pohárral — mutatott a zöld szökőkútra. — És abból a fehérből.

— Egyet? — kérdezte a cukrász és a habkookára nézett.

— Kettőt! — felelte Losonczy, s ezt később hülye túlzásnak találta, mert mi a fenének mindjárt kettő, amikor nem is tudta, mi az, amit kért. Most azonban megkönnyebbülve dőlt hátra, mint aki egy kínos helyzetből vágta ki magát.

Mikor a főorvos köszönés nélkül faképnél hagyta, egy ideig elveszeten téblábolt a kórház karbolszagú folyosóján. Hazamenjen? Nem érdekes. Meg valami rejtett félelem is bujkált benne az üres lakástól. Gondolta, átmegy a parkba, leül egy padra és ott várja ki a két órát. Meg valamilyen furcsa, konokul kitartó, ismeretlen érzés is ittmarasztalta, a közelben. Ahogy a kutyát se lehet elkergetni, ha valamire vár. Akkor fedezte fel a fák között a cukrászdát.

A félkörben álló három orvos inkább dühítette, mint megrémisztette.

— Dilatio — mondta az egyik és kinézett az ablakon, miközben az EKG papírszalagja kigyóvza lógott le kezéből a padlóra, s ebből nem volt nehéz megállapítani, hogy a kardiológus mond véleményt. — Tachykardia sincs kizárva, bár a fokozott palpitációt a félelem is kiválthatta. Dyspnoe szintén jelentkezett.

— A colon üszkösödése valószínűsíthető — mondta a másik, egy testes, szeplős fiatal ember, fehér sapkája alól kibújó vörös fürtökkel. — De azt egyszerűen levágjuk. A rectum meg sem érzi ezt a kis hiányt!

— Ahá! Ez a sebész! A mészáros, aki majd Anna beleiben vájkál! — gondolta, s valami leküzdhetetlen méreg fogta el, hogy ezek itt nagy-

képművészet dűnyyögnek latinul, bamba fölényüket a szakmai tolvajnyelbe rejtve, fényévnyi messzeségben az egyszerű halandók fölött. Nyersen, szintet támadóan fordult feléjük:

— Tudnak az urak segíteni rajta?

— Kicsodája a beteg? — kérdezte válasz helyett a főorvos, aki mint valami döntőbíró állt a másik kettő között.

— A feleségem.

— Megcsináljuk? — nézett az a vörös hajúra, akinek — Losonczy most fedezte fel — a kezefején hosszú és vastag vörhenyes szőrszálak ágaskodtak. — Persze, ehhez az ön hozzájárulása is szükséges. A beteg állapota ugyanis súlyos.

— Vállalom a felelősséget! — mondta kurtán és elszántan, inkább a dühének hangot adva, mint az aggodalmas elhatározásnak.

Akkor kiküldték. Aztán lassan mégis lecsillapodott.

Itt ebben a kis üvegfalú bodegában még a szorongása is felengedett, s a fölőleségességnek az érzete, amikor az embert egyszerre megrohanja valahonnan a kérdés: hát miért kell még mindig élnem?

A naftalinszagú zöld frissítő, amelyből csak egy kortyot ivott méla undorral, változatlan hévvel csobogott az üvegharang alatt, de neszből egyszerre tisztán s fölényes könnyedséggel kibontakozott a dal, amely nyilván kezdettől fogva körülzummögte a néma szerelmeseket, csak ő nem figyelt fel eddig rá.

*My golden baby,
My beautiful baby,
My darling, my sweetheart...*

Mint amikor egy régi kedves ismerőssel találkozik az ember, úgy hallgatta ezt az együgyű kis dalt. Honnan ismeri? Mintha Edith Piaff énekelte volna egy ősrégi amerikai film néger dajkjának a szerepében, hogy aztán két évtizeden át becsavarogja az egész világot. Ahogy a Lehár-operettekől lettek gassenhauerek a stájer kisvárosoktól kezdve, komor görög hegyi vendéglőkön át, zajos bukovinai éjjeli mulatókig, ahol a lányoknak még mindig illik külön harisnyapénzt adni.

De nem! Mégsem! Salzburgban hallotta utoljára, az maradt meg benne. Fenn ültek, mint egy felhőkakukkvarban, a sziklaszirtre épült kávéház teraszán, ahova széles nyalábokban sütött be a lemenő nyári nap, s lenn fehérhabosan tűnt fel, majd újra elbűjt a Salzach keskeny csikja.

— Maga még nem is táncolt soha velem! — mondta Krisztin kicsit mélabúsan, mert szeretett ilyen visszanező megállapításokat tenni.

— Na, gyere! — mondta, és tréfás elszántsággal felállt.

— Most már késő! — felelte a lány, szája sarkában keserű mosollyal, mire a dobos letette a mikrofont, amelybe hol medvedörömögéssel, hol elvékonyodott fejhangon énekelte: *My golden baby, my beautiful baby*, s a zenekar rázendített egy harsányan pattogó nótára: *Eladom a lovamat meg a kocsimat...*

— Ezek magyarok — súgta Krisztin kislányosan elpirulva, s később csakugyan kiderült, hogy pozsonyi fiúk, egész este csak nekik muzsikáltak, s amikor ő elmenőben egy százschillingest akart tenyerébe simítani a prímásnak, az csaknem sértődötten tiltakozott: *Ugyan kérem, hiszen nekünk is jólesett!*

— Tudod, hogy nem tudok nélküled élni? — rebegette ő kicsit pityókásan, mert inni is kellett erre a hangulatra, s a lány még mindig duzzogott amiatt, hogy tizenöt év alatt sosem táncolt vele. — *Ugye, tudod?*

Persze, ezt is egyszer elismételte, de most, hogy belekarolt a lányba, s Krisztin fázósan és puhán bűjt hozzá, mert az Alpok felől hirtelen hideg szél kerekedett, igazabbnak érezte a sztereotíp vallomást, mint azelőtt bármikor.

Az utóbbi években már kiküldetésben, külföldre se ment Krisztin nélkül. Az intézetben is tudomásul vették, ha Losonczy utazik, az angol-német levelezés szünetel egy ideig, mert Krisztin, mint fordító és tol-

mács, vele megy. Egyébként diszkrét tapintat vette körül a viszonyukat, s csak a fia tett rá közvetve, de annál fájdalmasabban célzást tíz év előtt, amikor leérettségizett. Anna akkor is épp a kórházban volt kivizsgáláson valamiért, s ők a fiával egy hangulatos kiskocsmában ették meg az ünnepi vacsorát.

— Most már igazán felnőtt vagy! Férfi! — nézett rá kicsit melegebben, mint máskor, s egy kis borongással is a hangjában.

— Apa — mondta akkor lehajtott fejjel, a poharába bámulva Tibor: — Ígérd meg nekem, hogy nem hagyod el anyát!

Neki egy pillanatra elfulladt a lélegzete, s válasz helyett jobb karjával átnyúlt az asztalon és megölelte a fiát. Tibor azóta is medikus Zág-ráiban, szakálla van, kosárlabdázik és érthetetlen verseket ír horvát folyóiratokba, épp csak orvos nem akar lenni sehogy belőle.

— Rossz volt? — lépett az asztalához a cukrász füléig tágult szájjal nevetve, hogy elvigye a csaknem érintetlen zöld lét. — Én se szeretem. De ezek a fiatalok imádják. Az ő kedvükért csinálom. Van valakije a kórházban?

— Nekem? — riadt fel. — A feleségem.

— Az nem jó — mondta a cukrász. — A télen nekem is háza kellett mennem, mert meghalt a feleségem. Most aztán majd nézhetek egy másik után. Ezt is elvihetem?

A széttúrt habkockákra mutatott, amelyeknek maradványa olyan volt, mint egy félig elolvadt hókupac a tavaszi szélben.

— Nem. Azt hagyja itt.

— Kérem! Ahogy parancsolja! — mondta a cukrász és nevetett.

— Mondja, maga mindig ilyen víg? — nézett rá.

— Mit csinálnak? A mesterségemhez tartozik. Jönnek, kérem szépen, a vendégek tele gonddal, s akkor én iparkodom felvidítani őket. Zárko, a kórház portása azzal szokta lerázni az ablaka alatt ácsorgókat, ha sokat nyaggatják a kérdéseikkel: „Jöjjenek később! Menjenek át addig ahhoz a víg albánhoz!”

My golden baby, my beautiful baby... — hangzott az angol altatódal még mindig, mert a víg albán minden jel szerint újra meg újra feltette a lemezt, úgyhogy nemcsak a füle volt tele az embernek ezzel a zenével, de fel is ajzotta, az agyára telepedett, s a nagykeblű, borjúszerű kislányok a szerelemnek ebben a pillanatnyi félművészetében is szorgalmasan verték lábukkal a taktust az asztal alatt.

— Fizetek! — kiáltotta el magát harsányan, mire mindenki odanézett.

— Igenis! — jött kacsázva, s ragyogó jókedvvel a cukrász. — Már el tetszik menni? Legyen szerencsém máskor is!

Szándékosan nem nézte meg az órát. S bár lehet, hogy nem ült két óra hosszat a víg albánnál, neki örökkévalóságnak tűnt.

Felrohant a sebészetre, s kicsit kifulladásán kapkodta jobbra-balra a fejét, de a három orvos közül egyet se látott. Lenyomta kilincset annak a szobának, amelyből a műtő nyílt, s ahol most nem volt senki. Bentről a műszerek fémcsengése hallatszott, s olyan hang, mint amikor a tányéron elcsúszik a kés. Várta, hogy valaki kinyitja majd az ajtót és akkor ő, mintha csak magának mondaná, beszélhat: „Anna, itt vagyok!” De csak állt maga elé meredve végtelennek tűnő ideig, Anna nevét ismételve magában, míg végre kinyílt az ajtó, s láthatók lettek a fehér árnyak, mint valami túlvilági maszkarálon.

— Sajnos, minden igyekezetünk ellenére... — hallotta messziről, s mégis mintha egy öblös visszhang ismételte volna egymásra futó hullámveréssel a szavakat, úgyhogy beletántorodott.

A vörös hajú sebész arcán izzadságcseppek ültek. A vállát vonogatta, aztán megfordult és becsukta az ajtót.

Egy ápolónő fogta karon érezhető részvétellel:

— Már egy fél órája levitjük a hullaházba... A szíve nem bírta... Tessék megnyugodni, és intézkedni a temetkezési vállalatnál.

Letámolygott a lépcsőkön, kiment az utcára, s mint aki búcsúzik, révetegen átnézett a víg albán cukrászdájára, amely ott állt változatlanul a lombos fák alatt.